

Kvalitetsvurdering af

Fuglsang Kunstmuseum

2012

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion til Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering	2
Vurderingsgrundlag	2
Opfølgning	3
Fuglsang Kunstmuseum	3
Nøgletal for museet	3
Kulturstyrelsens samlede vurdering	4
Kvalitetsvurderingens fokusområder	4
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	4
Ressourcegrundlag	6
Forskning	7
Formidling	9
Indsamling	12
Registrering	13
Bevaring	14
Museets fremtid	15
Kvalitetsvurderingsmødet på Fuglsang Kunstmuseum	17
Bilag 1. Forskningsevaluering	18

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Kulturministeriets forskningsstrategi (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2011)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i. Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside:

www.kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer, består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og 4-årige arbejdsplan samt museets årlige indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: Danske museer i tal og Den Nationale Brugerundersøgelse. Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og museets hjemkommune.

Museets forskning vurderes på baggrund af en faglig evaluering foretaget af det relevante, faglige råd under Kulturstyrelsen.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed ud fra fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurdering og anbefalinger er samlet i denne rapport, der sendes til museet og museets hjemkommune, bilagt en vurdering af museets forskning fra Kulturstyrelsens faglige råd.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

1 år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.

FUGLSANG KUNSTMUSEUM

Fuglsang Kunstmuseum er et statsanerkendt kunsthistorisk museum efter museumslovens § 15. Museet er en selvejende institution.

Museet blev oprettet i 1890 som en kunsthistorisk afdeling i Lolland-Falsters Stiftsmuseum. I 1966 blev kunstmuseet udskilt som selvstændig institution samtidig med, at det blev statsanerkendt.

Museets er beliggende i Guldborgsund Kommune. Museet har to kommunale tilskudsydere: Guldborgsund Kommune og Lolland Kommune. Staten er museets hovedtilskudsyder.

Nøgletal 2011 for museet

I 2011 havde Fuglsang Kunstmuseum 23.068 besøgende på museet.

Det samlede kommunale tilskud var på 1 mio. kr. i 2011. Tilskuddet fra staten var på 3,9 mio. kr. Museets samlede omsætning udgjorde 9,3 mio. kr. i 2011.

Museet har opgivet antallet af værker i samlingen til ca. 4.000. Heraf 638 malerier, 127 skulpturer, ca. 400 bøger med originalgrafik og ca. 2.800 kunst på papir.

I 2011 rådede museet over 12,7 årsværk, heraf 2 fastansatte, videnskabelige årsværk.

Museet har en støtteforening, Fuglsang Kunstmuseums Venner, med 1.067 medlemmer.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING OG ANBEFALINGER

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Fuglsang Kunstmuseums opgavevaretagelse er meget tilfredsstillende.

Museet er veldrevet med høje standarder inden for de museale hovedopgaver: forskning, formidling, indsamling, registrering og bevaring. Særligt museets forskningsresultater udmærker sig ved at være på et højt, kvalitativt niveau. Museet arbejder strategisk og systematisk med fokus på sammenhæng mellem de enkelte kerneopgaver og med afsæt i museets vision og fokuserede faglige profil. Museet arbejder aktivt og målrettet på en fortsat professionel og kvalitativ udvikling af museet.

Den primære udfordring indenfor varetagelsen af museets hovedopgaver er at få museets formidlingspotentialer fuldt udfoldet og få større udbytte af den formidlingssatsning, museet sætter i værk.

Herudover står museet overfor en udfordring i forhold til at tilvejebringe et stabilt ressourcegrundlag for museets samlede drift, idet det statslige tilskudsordning til statsanerkendte museer forventes at blive ændret, så det statslige tilskud betinges af et højere ikke-statsligt driftsgrundlag.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

Arbejdsgrundlag

Museets vedtægtsbestemte ansvarsområde er dansk kunst fra 1754 til i dag. Inden for ansvarsområdet lægger museet særlig vægt på perioden 1850-1950. Museet lægger desuden vægt på et geografisk tilhørsforhold, når den kunstneriske kvalitet er på et tilstrækkeligt højt niveau.

Museets vision: ”Fuglsang Kunstmuseum vil bevæge mennesker gennem kunst,” anvendes strategisk som et grundlag og retning for museets faglige virksomhed, og er dermed med til at skabe en sammenhængende opgavevaretagelse. Visionen har en dobbelt målsætning, som uddybes i museets arbejdsplaner 2011-14. Museet vil bevæge brugerne følelsesmæssigt i selve mødet med kunsten, bl.a. gennem inddragelse af andre kunstarter, såsom musik og arkitektur, i museets formidling. Museet vil desuden bevæge brugerne erkendelsesmæssigt, så nye indsigter opstår for eksempel i formidlingen af museets forskningsresultater. Museet har ikke en nedskrevet samlet strategi, men museets vision, ansvarsområde og faglige fokus danner det strategiske og retningsgivende grundlag for museets virke.

Organisation og ledelse

Museet har et godt og formaliseret samarbejde med de to tilskudsgivende kommuner i form af bl.a. et fælles kontaktudvalg bestående af museumsdirektøren og de to kommuners kultur- og fritidsforvaltninger.

Organisatorisk har museet tre afdelinger: en kunstfaglig, administrativ og teknisk afdeling. For at sikre kommunikationen mellem afdelingerne afholdes der årligt 10-12 afdelingsmøder og 10-12 personale-møder.

Museets bestyrelse består af fire kvinder og seks mænd. Fire medlemmer er udpeget af Foreningen Fuglsang Kunstmuseums Venner, to medlemmer udpeges af Guldborgsund Kommune, et medlem udpeges af Lolland Kommune, et medlem udpeges af Vordingborg Kommune, et medlem udpeges af den lokale erhvervsforening, et medlem udpeges af Kunstforeningen for Maribo Amt af 1947.

Bestyrelsens medlemmer er ikke udpeget på grund af særlige kompetencer, men rummer for nærværende relevante kompetencer for museets drift og udvikling. Kulturministeriet har i december 2010 udsendt "Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner". Baggrunden for anbefalingerne er stigende krav til ledelsen af kulturinstitutionerne. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, som loven og bekendtgørelsen pålægger dem, samt understøtte, at tilskudsmodtagere løser offentligt finansierede opgaver professionelt, kompetent og effektivt. Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Fuglsang Kunstmuseums bestyrelse har drøftet anbefalingerne og har i forlængelse heraf ændret museets vedtægter, så det fremover bliver muligt at vælge 2 eksterne medlemmer til bestyrelsen med henblik på at erhverve relevante kompetencer til museets bestyrelse.

Det er meget tilfredsstillende

- at museet har et strategisk grundlag i form af en vision og en fokuseret faglig profil, der danner et bevidst og reflekteret afsæt for museets opgavevaretagelse.
- at museet har et godt og formaliseret samarbejde med de to tilskudsgivende kommuner.

Det er tilfredsstillende

- at museets bestyrelse er opmærksom på erhvervelsen af medlemmer med kompetencer relevante for museets drift og udvikling.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet udarbejder en nedskreven strategi for den samlede virksomhed, der omfatter målsætninger for den faglige opgavevaretagelse samt prioritering i de organisatoriske og ressourcemæssige forhold m.v.
- at bestyrelsen for Fuglsang Kunstmuseum følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen til stadighed sikrer, at den rummer de relevante og nødvendige kompetencer for bedst muligt at kunne understøtte en fortsat professionel og kvalitativ udvikling af museet.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets samlede omsætning udgjorde 9,3 mio. kr. i 2011. Museets samlede kommunale og statslige tilskud var på hhv. 1 mio. kr. og 3,9 mio. kr. i 2011. Museets ikke-offentlige tilskud var 0,6 mio. kr. i form af tilskud fra fonde, sponsorer, venneforening m.v. Det kommunale driftstilskud fordeler sig med 0,5 mio. kr. fra Guldborgsund Kommune og 0,4 mio. kr. fra Lolland Kommune. Der er ikke etableret samdriftsaftale mellem de to kommuner om drift af museet, men de to kommuner har indledt en proces, der skal føre til en endelig aftale om samdrift.

Med en samlet omsætning på godt 9 mio. kr. placerer det museet i den midterste tredjedel af landets statsanerkendte museer. Kulturstyrelsen gjorde dog på dialogmødet kommunen opmærksom på, at den statslige tilskudsordning til statsanerkendte museer forventes at blive ændret som følge af Kulturministeriets "Udredning om fremtidens museumslandskab". Det statslige driftstilskud forventes i fremtiden at blive betinget af et højere ikke-statsligt driftsgrundlag. Med det begrænsede kommunale driftstilskud, museet modtager i dag, vil museet være afhængig af at tilvejebringe anden ikke-statslig finansiering til driften for at opretholde et statsligt tilskud.

Personale

I 2011 rådede museet over 12,7 årsværk. Heraf var:

- 8,2 årsværk fastansatte medarbejdere
- 3,6 årsværk løntilskudsmedarbejdere
- 0,7 årsværk timelønsansatte (herunder 0,3 årsværk frivillige)
- 0,2 årsværk projektansatte

Det videnskabelige personale udgjorde i alt 2,2 årsværk, heraf er de 0,2 årsværk midlertidig projektansættelse.

Bygninger

I 2008 kunne museet indvi et nyt museumsbyggeri beliggende umiddelbart op til naturreservatet Skejten ved Guldborgsund.

Museumsbygningen er opført særligt til museumsformål og rummer derfor gennemtænkte og nødvendige faciliteter og installationer for museumsdrift. Bygningen er ejet af Bygningsfonden, som lejer bygningen ud til museet. Lejeudgiften beløb sig i 2011 til 230.400,- kr. Lejeudgiften akkumuleres og kan løbende anvendes til vedligehold.

Der er konstateret utætheder i tagkonstruktionen. Den hidtidige lejeakkumulation er anvendt til udbedring af skaderne. Bygningsfonden søger at klarlægge spørgsmålet om ansvar i forhold til entreprenør og arkitekt og har iværksat en handlingsplan, der indbefatter syn og skøn af bygningen.

I 2011 brugte museet 20,18 % af de samlede udgifter til husleje, bygningsdrift og pleje af udendørsarealer. Museet oplyser, at udgifter til el, olie og varme er forholdsvist store. Hertil kommer udgifter til af-

holdelse af grønne afgifter. Museet overvejer energibesparende foranstaltninger, som bl.a. kan kompensere for, at museet ikke er omfattet af det kommunale fjernvarmesystem.

Museets faciliteter er veludnyttede og fremstår velholdte og attraktive for publikum.

I stueplan råder museet i foyerområdet over butiks- og caféfaciliteter, foredragssal, værksted/atelier og garderobeområde. Udstillingssalene ligger på hver side af en gennemløbende udstillingskorridor, der munder ud i et udsigtsrum. En parallel korridor giver adgang til teknikrum, magasiner (maleri og skulptur), depoter m.m. På 1. sal er museets lokaler til administration, bibliotek og grafikmagasin.

Det er meget tilfredsstillende

- at museets bygning rummer gennemtænkte og nødvendige faciliteter og installationer for museets drift og fremstår veludnyttede, velholdte og attraktive for publikum.

Det er ikke helt tilfredsstillende

- at museets udgifter til bygningsdrift og vedligehold udgør en 1/5 af museets budget.
- at museets ikke-statslige driftsgrundlag i så høj grad hviler på usikker fondsfinansiering.

Det er ikke tilfredsstillende

- at museet kun råder over 2 fastansatte, videnskabelige årsværk til varetagelse og udvikling af museumsfaglige opgaver.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet arbejder på at tilvejebringe et mere bæredygtigt økonomisk grundlag.
- at museet i samarbejde med de to tilskudsgivende kommuner overvejer muligheder og perspektiver i, at de to kommuner indgår en samdriftsaftale.
- at museet fremadrettet i højere grad prioriterer fastansættelse af videnskabelige medarbejdere, der kan bidrage til varetagelsen og udviklingen af de museumsfaglige opgaver.
- at museet fremadrettet arbejder for at nedbringe udgifterne til bygningsdrift mv.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen.

Museet har som led i kvalitetsvurderingen indsendt tolv forskningspublikationer til forskningsevaluering. Repræsentanter fra Kulturstyrelsens faglige råd for kunsthistorie har forestået evalueringen af museets forskning.

Evalueringen karakteriserer ti af publikationerne som forskning efter det almene forskningsbegreb. De ti publikationer betegnes som ”vægtige og imponerende udgivelser, der utvetydigt honorerer de krav

om originalitet, transparens og gyldighed på internationalt niveau, som det almene forskningsbegreb stiller.”

To af publikationerne lever ikke op til det almene forskningsbegreb, men betegnes som formidlingspublikationer.

Samtlige publikationer betegnes som relevante i forhold til museets ansvarsområde og arbejdsplaner.

Konkluderende fremhæver evalueringen, at de indsendte publikationer samlet set demonstrerer Fuglsang Kunstmuseums høje aktivitets- og ambitionsniveau, såvel som museets store udstillingsbredde og forskningsdybde.

Museet har etableret et formaliseret forskningssamarbejde med Ribe Kunstmuseum med henblik på at styrke de to museers forskningsindsats. Samarbejdet skal bl.a. udmønte sig i etablering af en fælles ph.d. i samarbejde med Syddansk Universitet, etablering af rutiner for ekstern fagfællebedømmelse og publicering af forskningsresultater på universitetsforlag.

Kulturstyrelsen noterer sig endvidere, at Fuglsang Kunstmuseum og Odense Bys Museum/Fyns Kunstmuseum i flere tilfælde har etableret et forskningssamarbejde, der har udmøntet sig i fælles forskningspublikationer og udstillinger. Museet arbejder desuden ofte sammen med andre museer om forskningsprojekter.

Museet har ikke en nedskreven forskningsstrategi, men arbejder bevidst og reflekteret med vægt på, at forskningen er forankret i museets samling og ansvarsområde. Museet prioriterer øremærket forskningstid til det faglige personale svarende til 1/6 årsværk hvert år.

Det er meget tilfredsstillende

- at museet forsker i henhold til det almene forskningsbegreb.
- at museets forskningsmæssige fokus har afsæt i museets ansvarsområde, faglige profil og vision.
- at museet prioriterer forskningstid til det faglige personale, indgår i relevante netværk og samarbejder om sin forskning med museer og vidensinstitutioner.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet fortsætter og udvikler sit ambitiøse forskningsarbejde.
- at museet udarbejder en nedskreven forskningsstrategi, der udpeger faglige indsatsområder og reflekterer museets praksis bl.a. i forhold til samarbejde, publicering, ressourceprioritering og kompetenceudvikling.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden.

Museet har en omfattende formidlingsvirksomhed med udstillinger, differentieret typer af arrangementer, formidlingspublikationer m.v. Museet involverer sig aktivt i en række lokale initiativer af tværfaglig og tværinstitutionel karakter.

Museet har ikke en nedskrevet strategi for sin samlede formidlingsvirksomhed, men det er også her Kulturstyrelsens indtryk, at museet arbejder strategisk og fokuseret med formidling med afsæt i museets ansvarsområde, faglige profil og vision.

Den nationale brugerundersøgelse (2010) viser, at Fuglsang Kunstmuseum på mange af de adspurgte spørgsmål ligger over gennemsnittet for landets kunstmuseer. Museets brugere er tilfredse med museumsoplevelsen. I forhold til museets brugerprofil, peger undersøgelsen på, at museets brugere i væsentligt højere grad er ældre (85% >50 år) end gennemsnittet for kunstmuseer (63% >50 år). De yngre brugere mellem 14 og 29 år kommer i væsentligt mindre grad på museet (5% af museets brugere) end gennemsnittet for kunstmuseer (14%). Museet er dog i forhold til yngre brugere i særlig grad udfordret af sin beliggenhed og de nuværende offentlige transportforhold

Museet iværksatte i 2010 selv en undersøgelse af museets brugere og ikke-brugere (undersøgelsen blev støttet af Kulturstyrelsen). Ifølge museets årsberetning pegede undersøgelsen på fire forhold, som museet vil arbejde videre med:

- øge graden af synlighed
- udvikle tiltag i krydsfeltet mellem kunst, arkitektur og natur
- udvikle tiltag, der formidler 'helheden' Skejten
- udvikle formidlingstiltag, der giver brugerne fornemmelsen af, at 'blive taget ved hånden'

Museets arkitektur og udstillinger

Museets arkitektur er en integreret del af museets formidling. Arkitekturen lægger sine steder op til stille kontemplation, andre steder til dialog. Museets udstillingssale er opført som moduler på hver sin side af en gennemløbende korridor. For enden af korridoren ligger et udsigtsrum, hvorfra der er udsigt over Skejten. I udstillingssalene er et stort antal vægge flytbare. Det giver museet optimale muligheder for at tilpasse rummene i forhold til udstillingerne. Nogle sale er disponeret til at være 'forybelsesrum' med kun ét værk på væggene. Andre er store og inddelt i sektioner vha. skillevægge. De bruges overvejende til museets større særudstillinger.

Museets udstillingssale fremstår som arkitektonisk 'rene' rum. Der er værk, værkskiltning og en planche i hvert rum, der kort formidler om værkerne på tre sprog (da, eng. og ty.). En folder med grundplan og supplerende formidling udleveres ved køb af billet. Der benyttes ikke digitale medier i museets udstillingssale.

Ingen udstillinger er permanente. Museet kan på den måde frit disponere over hele museets udstillingsareal, når ophængninger planlægges.

Museet indlåner ikke færdige udstillinger. Museet planlægger selv, eller i samarbejde med andre museer, de udstillinger, der vises i museet. Dette bevidste fravalg af indlånte udstillinger er en integreret del af museets formidlingsstrategi, idet museet lægger stor vægt på, at udstillingerne skal udspringe af eller være relaterede til museets egen samling og forskning.

Museets ansvarsområde og udstillinger

Under dialogmødet beskrev museet, hvordan det meget brede ansvarsområde fokuseres i museets udstillinger:

- dels laver museet udstillinger med samtidskunst, der perspektiverer til samlingens ældre værker. Udstillingerne ledsages primært af formidlingspublikationer
- dels laver museet udstillinger af tematisk og monografisk karakter, der udspringer af museets tyngdepunkt i samlingen (1850-1950). Disse udstillinger fokuserer på enkelte kunstnere eller et smallere tema i museets samling og er baseret på museets forskning. Udstillingerne ledsages primært af forskningspublikationer.

Udstillingerne med samtidskunst er derfor ikke baseret på museets egne forskningsresultater, men er relateret til museets samling, idet der refereres og perspektiveres til samlingen. Udstillingerne af tematisk og monografisk karakter er baseret på museets forskningsresultater.

Skoletjeneste

Museet har i en tre-årig periode (afsluttedes 2010) haft et samarbejde med Skoletjenesten på Sjælland om en tværfaglig skoletjeneste: kunst og musik, i samarbejde med Storstrøms Kammerensemble. I perioden var der ansat en medarbejder (deltid) til at varetage museets skoletjeneste. Efter samarbejdets ophør er der ikke længere en medarbejder på museet, der er ansat til at varetage skoletjenesten. Opgaver i forbindelse med skoletjenesteaktiviteter er dermed fordelt på det øvrige personale. Samarbejdet med Skoletjenesten Sjælland er afløst af et samarbejde med den kommunale paraplyorganisation Kulturtjenesten, der faciliterer netværk mellem forskellige kulturinstitutioner og kontakter til undervisningsinstitutioner i kommunen. Museet skal bidrage med ca. 25.000,- kr. årligt for at deltage i samarbejdet.

Museet deltager i projektet Learning Museum (2011-13), der er et landsdækkende samarbejde mellem 26 museer og 13 læreruddannelser. Projektet er støttet af Kulturstyrelsen. Projektets formål er at inddrage lærerstuderende i udviklingen af museernes undervisningstilbud.

I 2010 har 49 skoleklasser fulgt undervisningsforløb på museet. Det lave tal forklares med de kørselsomkostninger, der er forbundet med at besøge museet.

Anden formidling

Museet arrangerer en række foredrag, omvisninger og aktiviteter på og udenfor museet. I gennemsnit ca. 50 arrangementer pr. år.

Museet har en informativ hjemmeside, hvor brugeren kan finde forskellige typer af informationer om museets publikumsrettede aktiviteter, museet som organisation og museets faglige virke. Det er muligt at blive tilmeldt en forsendelsesliste med månedlige, digitale nyhedsbreve. Der er ikke brugerinddragende elementer på hjemmesiden, men på dialogmødet oplyste museet, at der er taget initiativ til at udarbejdelsen af ny interface og brugerflade. Museets hjemmeside har i 2010 haft ca. 51.000 unikke brugere.

Museet deltager aktivt i lokale formidlingsarrangementer og er aktør i en bred vifte af arrangementer omkring Fuglsang i samarbejde med bl.a. Storstrøms Kammerensemble og Det Classenske Fideicomis.

Markedsføring

Museet er opmærksom på, at markedsføring er særlig vigtigt for Fuglsang Kunstmuseum, museets beliggenhed taget i betragtning, og har som følge heraf prioriteret ansættelsen af en medarbejder (30 t/ugen), der varetager pr- og sponsorarbejde. Den nationale brugerundersøgelse viser, at medier som internettet, avis, tv og radio er væsentlige publiceringskanaler, hvor museet kan få sine brugere i tale. Hele 44% af museets brugere har hørt om museet gennem omtalte medier (26% for gennemsnittet af kunstmuseerne).

Det er meget tilfredsstillende

- at museet arbejder fokuseret med sin formidling i forhold til museets ansvarsområde, faglige og strategiske fokus.
- at museet arbejder differentieret med sin formidling med forskellige formidlingsformer i og udenfor museet.

Det er tilfredsstillende

- at museets udstillinger er forankret i museets egen samling, og museet derfor altid er producent eller medproducent på de udstillinger, der vises i museet.
- at museet tager aktivt del i det kommunale samarbejde: Kulturtjenesten, hvor netværksrelationer til kultur- og uddannelsesinstitutioner etableres.
- at museet har fokus på behovet for en målrettet markedsføringsindsats.

Det er ikke helt tilfredsstillende

- at museets formidling i udstillingssalene er så sparsom, endvidere at brugerne har behov for at 'blive taget ved hånden', som museets egen brugerundersøgelse pointerer, i forhold til formidling om museets udstillinger, om museet og museets omgivelser/Skejten.
- at museet ikke i højere grad arbejder med brugerinddragende og digitale formidlingsformer.
- at varetagelsen af museets skoletjeneste er fordelt til flere medarbejdere, hvorved et langsigtet, strategisk udviklingsarbejde vanskeligt kan iværksættes.
- at museets undervisningsforløb benyttes af så få skoleklasser.
- at markant færre unge besøger museet end gennemsnittet for andre kunstmuseer.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet udarbejder en strategi for den samlede formidlingsvirksomhed.
- at museet overvejer, hvordan supplerende (evt. digitale) formidlingsplatforme kan anvendes i udstillingssalene, så brugerne får mulighed for at tilvælge formidling, uden at det påvirker helhedsoplevelsen af arkitektur og kunst.
- at museet søger at afklare, hvorledes museets skoletjeneste kan forankres.
- at museet i samarbejde med kommunen søger at afklare, hvorledes der kan etableres bedre adgang for undervisningsinstitutioner.
- at museet med afsæt i resultaterne af de gennemførte brugerundersøgelser søger at udvide brugergruppen, ved at differentiere sine tilbud til brugerne, målrette markedsføringen og i højere grad arbejde med outreach-projekter, der kan tiltrække yngre brugere.
- at museet løbende evaluerer sine formidlingsprojekter med henblik på at vurdere, om de ressourcer museet bruger på formidling står i et rimeligt forhold til udbyttet.

Indsamling

Museet er forpligtet til at indsamle systematisk inden for sit ansvarsområde.

Museet samling omfatter i alt ca. 4.000 værker, heraf ca. 638 malerier, ca. 127 skulpturer og ca. 3.200 grafiske blade.

Museet oplyser, at dele af samlingen har et spinkelt tilhørsforhold til det faglige fokus inden for ansvarsområdet. Det drejer sig om værker fra 1970-80'erne og kunstnermøbler.

Museet har en indsamlingspolitik, der understøtter fokusering indenfor ansvarsområdet. Museet har valgt to overordnede prioriteringer:

- erhvervelse af værker fra perioden 1850-1950
- erhvervelse af værker med et geografisk tilhørsforhold, i tilfælde, hvor den kunstneriske kvalitet er tilstrækkelig

Indenfor de sidste år har museet desuden arbejdet med et skærpet fokus periodisk og tematisk:

- dansk guldalder
- landskabsmotiver

Museet opererer med tre strategier i forhold til indsamling:

- Huludfyldning. Erhvervelsen af særlige værker, der sætter andre værker i samlingen i perspektiv
- Fokusering. Erhvervelsen af værker, der supplerer samlingens særkende og skærper museets profil
- Opgradering. Erhvervelsen af værker, der tilgodeser underrepræsenterede dele af samlingen

Det er meget tilfredsstillende

- at museet har en indsamlingspolitik, der understøtter museets faglige profil indenfor ansvarsområdet.
- at museets indsamling sker i sammenhæng med den øvrige faglige opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet fortsætter og udvikler det fokuserede indsamlingsarbejde.
- at museet overvejer, hvorvidt de dele af samlingen, der har en spinkel tilknytning til museets samlingsmæssige fokus kan uddeponeres eller udskilles fra samlingen.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Museet anvender registreringssystemet Regin Kunst til registrering. Museet har en registreringspolitik, der sikrer kontinuitet og konsistens i registreringen. Registreringspolitikken omfatter dels procedurer for modtagelse af nyerehvervelser, herunder tilvejebringelse af proveniensoplysninger, dels procedurer for registreringen i Regin Kunst, dels uddannelse af registreringsmedarbejdere på registreringskurser.

Af museets ca. 4.000 værker i samlingen er 3.271 offentligt tilgængelige på KID (www.kid.dk). Registreringsefterslæbet ligger primært inden for museets samling af værker på papir. Museet arbejder målrettet på at nedbringe efterslæbet, der forventes indhentet i 2012.

Museet arbejder kontinuerligt på at fremfinde nye informationer om allerede registrerede værker, så registreringen kan udbygges og kvalificeres. Museet arbejder ligeledes kontinuerligt på at vedhæfte fotodokumentation til allerede eksisterende registreringer.

Det er meget tilfredsstillende

- at museet har en registreringspolitik, der sikrer konsistens og kontinuitet i registreringen.
- at museet løbende arbejder på at forbedre allerede eksisterende registrering med henblik på at forbedre kvaliteten og brugervenligheden.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet prioriterer at få indhentet registreringsefterslæbet i 2012.
- at museet orienterer sig i Kulturministeriets Digitaliseringsstrategi 2012-15, der pointerer vigtigheden af at inddrage et brugerperspektiv i arbejdet med digitale kulturarvsdata. F.eks kan registreringsdata med fordel anvendes på digitale platforme i formidlingsøjemed.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden.

Fuglsang Kunstmuseum råder over tre magasiner i museets bygning: et malerimagasin, et skulpturmagasin og et grafikmagasin. Desuden har museet fast opmagasineret ca. 100 værker (malerier) hos en transportør, hvor værkerne er pakket i lukkede trækasser. Museet betaler ikke for denne ydelse.

Museets skulpturmagasin bruges også til opmagasineret af andet inventar ligesom grafikmagasinet også bruges som arkivrum.

Alle museets magasiner og udstillingssale har klimastyring (temperatur og luftfugtighed). Magasinet hos transportøren er uden klimastyringsanlæg, men har en fast temperatur på 15 grader.

Museet arbejder med en luxværdi på 150-200 i udstillingssalene med maleri og skulptur, og en luxværdi på 50-75 i udstillingssale med kunst på papir. Der er derfor foretaget nødvendige tilpasninger i forhold til belysning.

Museet har til brug for kvalitetsvurderingen fået udarbejdet en bevaringsrapport af Fælleskonserveringen. Rapporten konkluderer, at alle magasiner på Fuglsang Kunstmuseum lever op til de standarder, der anbefales ud fra bevaringsmæssige krav. Belysningen er god og hensigtsmæssig; magasinerne er indrettet, så medarbejdere kan bevæge sig frit og håndtere værkerne; magasinerne er indrettet, så der ikke sker unødigt overlast ved flytning af værkerne; kunst på papir er monteret i passepartout og pakket i syrefrit papir; skulpturer er forsynede med støvhætter.

Museet er medejer af Fælleskonserveringen og benytter nødvendig konserveringsfaglig ekspertise til opsyn og udbedrende bevaring af samlingen.

Museet angiver, at 60% af samlingen er i formidlingseget stand, 10% i stabiliseret, 25% i behandlingskrævende og 5% i svært skadet stand. Museet arbejder på at udfærdige en samlet bevaringsplan for museets samling.

Det er meget tilfredsstillende

- at både magasiner og udstillinger har gode bevaringsforhold.
- at museet benytter konserveringsfaglig ekspertise til opsyn og udbedrende bevaringsarbejde.

Det er tilfredsstillende

- at museet er ved at udarbejde en samlet bevaringsplan.

Det er ikke helt tilfredsstillende

- at museets magasiner bruges til arkivering og opbevaring, når museet mangler magasinplads og har opmagasineret værker eksternt.
- at henholdsvis 25 og 5 % af samlingen er i behandlingskrævende og svært skadet stand.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet i sit arbejde med en samlet bevaringsplan også tager stilling til udnyttelsen af museets magasinforhold.
- at museet prioriterer den udbedrende bevaringsindsats i forhold til den del af samlingen, der er i henholdsvis behandlingskrævende og svært skadet stand.

Museets fremtid

Fuglsang Kunstmuseum oplyser, at der i den forgangne planperiode (2006-09) har været fokus på etablering af museet i nye bygningsmæssige rammer. Siden indflytningen i 2008 og i indeværende planperiode har der været fokus på konsolidering og etablering af samarbejdsrelationer lokalt og nationalt samt fokusering af det museumsfaglige arbejde.

Museet ønsker i de kommende år at fokusere på udvikling, herunder etablering af større, strategiske og faglige samarbejdsrelationer og styrkede netværk lokalt, nationalt og internationalt.

Museet og Guldborgsund Kommune er i tæt dialog om at udvikle kulturelle tiltag både indenfor og udenfor kommunens grænser, bl.a. i forbindelse med den nye Femern Bælt-forbindelse. F.eks. deltager museet i et samarbejde mellem kulturinstitutioner på tværs af grænsen. I første omgang er der arrangeret indledende møder med kulturinstitutioner i Lübeck, Fuglsang Kunstmuseum og Museum Lolland-Falster.

Museet deltager i udviklingen af et tværfagligt kulturcenter 'Fuglsang' i samarbejde med nærliggende kulturinstitutioner og Guldborgsund kommune. Samarbejdet befinder sig i en initierende fase, hvor det endnu er uafklaret, hvor mange institutioner, der skal indgå i samarbejdet, samarbejdets indhold samt finansiering af det samlede projekt.

Museet er opmærksom på problemstillingen, der angår museets ressourcegrundlag. Som følge af den forventede nye museumslov er museets ikke-statslige driftsgrundlag for indeværende spinkelt i forhold til at udløse et statstilskud.

Det er meget tilfredsstillende

- at museet arbejder strategisk på konsolidering og udvikling af museets rolle i forhold til lokale, regionale, nationale og internationale interesser.

Det er tilfredsstillende

- at museet tager del i tværfaglige og tværinstitutionelle netværk, som Kulturcenter Fuglsang og Femern Bælt-samarbejdet, der arbejder målrettet på at etablere formaliserede samarbejdsrelationer nationalt og internationalt.

Kulturstyrelsen anbefaler

- at museet arbejder på fortsat at udvikle og professionalisere museets samlede virke, herunder etablere styrkede samarbejdsrelationer og faglige netværk.
- at museet arbejder på at tilvejebringe et mere bæredygtigt økonomisk grundlag.

KVALITETSVURDERINGSMØDET PÅ FUGLSANG KUNSTMUSEUM

Kvalitetsvurderingsbesøget på Fuglsang Kunstmuseum fandt sted den 10. april 2012.

Fra museet deltog:

- Museumsdirektør Anne Højer Petersen
- Bestyrelsesformand Flemming Frydendal

Fra Guldborgsund Kommune deltog:

- Kulturchef Jørgen Lykke Madsen

Fra Lolland Kommune deltog:

- Formand for Femern Bælt, Erhvervs- og Kulturudvalget Vibeke Grave

Fra Kulturstyrelsen deltog:

- Specialkonsulent Kathrine Lehmann
- Konsulent Karen M. Olsen
- Konsulent Ulla Rønberg

I forbindelse med besøget blev udstillingslokaler, magasiner, kontorlokaler og øvrige faciliteter på museet besigtiget.

Bilag 1. Forskningsevaluering af Fuglsang Kunstmuseum for perioden 2008-2011.

Bedømmelse fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd.

Til grund for forskningsevalueringen har Fuglsang Kunstmuseum fremsendt følgende publikationer:

1. Anne Højer Petersen, Gertrud Oelsner, Tine Nielsen Fabienke, Tony Fretton, Torben Schönherr, Bente Scavenius, *Vores bedste stykker*, Fuglsang Kunstmuseum, 2008.
2. Anne Højer Petersen, Gertrud Oelsner, Tine Nielsen Fabienke, Tony Fretton, Torben Schönherr, Bente Scavenius, *Unsere besten Stücken*, (paralleloversættelse), Fuglsang Kunstmuseum, 2008.
3. Anne Højer Petersen, Gertrud Oelsner, Tine Nielsen Fabienke, Tony Fretton, Torben Schönherr, Bente Scavenius, *Our best Pieces* (Paralleloversættelse), Fuglsang Kunstmuseum 2008.
4. Gertrud Oelsner, Gertrud Hvidberg-Hansen, Sven Halse, Hans Bonde, Anders V. Munch, Luise Gomard, Henrik Wivel, Lise Præstegaard Andersen, Lill-Ann Körber, Susanne Thestrup Truelsen, Anne Gregersen, Ole Nørlyng, Anders Ehlers Dam, Teresa Nielsen, *Livshyt. Sundhed – Skønhed – Styrke i dansk kunst 1890-1940*, Fuglsang Kunstmuseum, 2008.
5. Tine Nielsen Fabienke, Eske K. Mathiesen, Sanne Kofod Olsen, *Stille storm. Billedbugger og tegner Agnete Madsen (1923-1997)*, Fuglsang Kunstmuseum i samarbejde med Faaborg Museum og Holstebro Kunstmuseum, 2008.
6. Gertrud Oelsner, Lotte Nishanthi Winther, Karina Lykke Grand, Kjerstin Vedel, *Det gyldne blik – dansk guldalderportræt i nyt lys*, Fuglsang Kunstmuseum, 2009.
7. Christina Stenka Hellfach, Jesper Knudsen, Andreas Brøgger, Mads Kullberg, Trine Friis Sørensen, Søren Lose, Gertrud Oelsner, *KURS. Havnen, højen, søen, torvet, træet*, Fuglsang Kunstmuseum i samarbejde med Vestsjællands Kunstmuseum, Odsherreds Kunstmuseum, Museet for samtidskunst og Kunstmuseet Køge Skitsesamling, 2009. Dobbeltsproget (dansk og engelsk) publikation.
8. Mette Højsgaard, Anne Blond, Ulla Houkjær, Michael Bjørn Nellemann, *Jais Nielsen 1885-1961 maleri, keramik, udsmykning*, Fuglsang Kunstmuseum i samarbejde med Bornholms Kunstmuseum og Kunstmuseet i Tønder, 2009. Dobbeltsproget (dansk og engelsk) publikation.
9. Søren Ulrik Thomsen, Jennifer Allen, Peter Suchin, Reuben Keehan, Helle Ryberg, Lotte Nishanthi Winther, Trine Søndergaard, Lene Burkard, *Ø-Skaber – I-Lands*, Fuglsang Kunstmuseum og Kunsthal- len Brandts Klædefabrik, 2009. Dobbeltsproget (dansk og engelsk) publikation.
10. Gertrud Oelsner, Karina Lykke Grand, Hans Dam Christensen, Tomas Björk, Mette Bligaard, Marianne Bro-Jørgensen, David Jackson, Iben Overgaard, Lis Møller, Lotte Nishanthi Winther, Peter

Nørgaard Larsen, Flemming Lundgreen-Nielsen, P.C.Skovgaard. *Danske guldalder revurderet*, Aarhus Universitetsforlag i samarbejde med Fuglsang Kunstmuseum og Skovgaard Museet, 2010.

11. Gertrud Oelsner, Gertrud Hvidberg-Hansen, Sven Halse, Hans Bonde, Anders V. Munch, Luise Gomard, Henrik Wivel, Lise Præstegaard Andersen, Lill-Ann Körber, Susanne Thestrup Truelsen, Anne Gregersen, Ole Nørlyng, Anders Ehlers Dam, Teresa Nielsen, *The Spirit of Vitalism: Health, Beauty and Strength in Danish Art 1890-1940* (paralleloversættelse), Museum Tusulanums Forlag i samarbejde med Fuglsang Kunstmuseum og Fyns Kunstmuseum, 2010.

12. Gertrud Hvidberg-Hansen, Gertrud Oelsner, Klaus P. Mortensen, Lisbeth Bonde, Henrik Wivel, Thore Bjørnvig, *Himmelgæder. Dansk kunst og astronomi 1780-2010*, Fuglsang Kunstmuseum og Fyns Kunstmuseum, 2011.

I det følgende gives der en vurdering af de indsendte publikationer på baggrund af det almene forskningsbegreb, der beskrives i Kulturministeriets forskningsstrategi:

Originalitet

Transparens

Gyldighed

Bedømmelse af publikationer som FORSKNING eller IKKE-FORSKNING

1, 2, 3. Vores bedste stykker (samt paralleloversættelser til tysk og engelsk)

Udgivelsen rummer først en oplysende tekst af Anne Højer Petersen om museets, bygningens og samlingens historie, og der redegøres for, hvorledes de bevidst valgte praksisser fx omkring særudstillinger er solidt forankret i samlingens og museets identitet. Derefter følger bidrag af hhv. arkitekten Tony Fretton og landskabsarkitekten Torben Schønherr, der fortæller om ideerne bag Fuglsang Kunstmuseum og bygningsarkitekturens forhold til det omkringliggende landskab og Fuglsang Herregård. I sin tekst leverer Bente Scavenius et personligt blik på fem værker fra museets samling, der alle har særlig betydning for hende. Dette blik perspektiveres overbevisende gennem kunsthistoriske betragtninger, der desuden underbygges af samtidige breve og ytringer, hentet fra den relevante litteratur om emnet. Bogens hovedvægt ligger i de 44 nedslag i samlingen, som museets kunstfaglige team, Anne Højer Petersen (skulptur), Tine Nielsen Fabienke (værker på papir) og Gertrud Oelsner (maleri), har forfattet artikler om. Gennem grundige, oplysende og generelt forskningsbaserede analyser, der demonstrerer stort overblik og kunsthistorisk indsigt, indsættes de 44 hovedværker (daterede fra 1780'erne til 1980'erne) gennem relevante teoridannelser i de respektive kunstneres øuvrer og i samtidens fremherskende strømninger samtidig med, at de sættes i relation til museets samling generelt.

Samlet set er der tale om en helstøbt (formidlings- og) forskningsudgivelse - ikke alene i kraft af de enkeltstående tekstbidrag (der ikke alle kan stå alene som forskning), men også i høj grad i kraft af den nye indsigt, som læseren samlet set får i museets virke, værkernes proveniens og den store, forskningsmæssige indsats, der ligger bag en samlingsopbygning.

Da publikationens omdrejningspunkt er museet og perspektiveringen af samlingerne, må den naturligvis betegnes som relevant for museets ansvarsområde. Det fremgår endvidere af arbejdsplanerne, at museet også i den pågældende planperiode vil foretage undersøgelser såvel som forskning i egen samling samtidig med, at udgivelsen figurerer som selvstændigt, konkret punkt, hvorfor det også må konkluderes, at udgivelsen afspejler museets arbejdsplaner.

4 og 11. *Livsbyst. Sundhed – Skønbed – Styrke i dansk kunst 1890-1940* (samt paralleloversættelse til engelsk)

Antologien indledes med et forord af redaktørerne Gertrud Hvidberg-Hansen og Gertrud Oelsner fra henholdsvis Odense Bys Museer/Fyns Kunstmuseum og Fuglsang Kunstmuseum. Forordet præsenterer antologiens emne og motiverer dens relevans i forhold til de respektive museers ansvarsområder. Herudover tæller antologien 15 selvstændige artikelbidrag, farvereproduktioner af udstillingens værker, katalogfortegnelse, forfatterliste og index.

I den indledende hovedartikel, ligeledes forfattet af antologiens redaktører, indkredsnes vitalismebegrebet i et epokalt, et filosofisk, et ideologisk og et æstetisk perspektiv, som nuanceret – og med løbende værknære iagttagelser – peger på dets intrikate forhold til modernismen. Udstillingens såvel som det antologiske katalogs tematiske strukturering i fem dele (I: arkadien, II: mytologi & livskamp, III: sport & sundhed IV: naturkraft og V: hverdagsliv) præsenteres, og begrundes i forlængelse af den komplekse vitalismeforståelse, som publikationen baserer sig på, ligesom (fraværet af) dansk vitalismeforskning perspektiveres til den internationale vitalismeforskning. Sven Halse kortlægger i artiklen ”Den vidtfavnende vitalisme” begrebet vitalisme i et filosofihistorisk perspektiv med udgangspunkt i internationale strømninger, og fremsætter en definition på den vitalistiske grundtanke (s. 52), hvis anvendelighed demonstreres gennem en komparativ analyse af motiver af badende børn af henholdsvis Krøyer og Willumsen. Gertrud Hvidberg-Hansen diskuterer i artiklen ”Hellas under nordlig himmel” vitalismens antikiserende tendenser som et modernistisk modtræk til det sene 1800-tals akademiske klassicisme. Gennem en række værkeeksempler fremskriver artiklen dyrkelsen af nøgenheden som et centralt aspekt i den billedkunstneriske reception af antikken, der af de vitalistiske kunstnere sammenkobles med dogmet om fysisk sundhed og legemsøvelser. I bidraget ”Den vitalistiske sport” argumenterer Hans Bonde for en selvstændig ’bred’ vitalisme, som uafhængigt af vitalismens filosofiske strømninger udvikler en heroiserende kropskult, bl.a. frembåret af figurer som J.P. Müller og Niels Bukh, der kulminerer i nazismens racistiske kropsdyrkelse ved OL i Berlin i 1936. Anders Munch behandler i artiklen ”Livsrytmens rammer” vitalistiske strømninger i arkitekturen med udgangspunkt i Aage Rafns ideer om anvendelsen af rytmiske impulser inspireret af moderne dans i arkitektur. Bidraget sammenholder danske eksempler på arkitekturteori og bygninger med internationale eksempler. Artiklen ”Rudolph Tegner og livskraften” af Luise Gomard beskriver i kortfattet oversigtsform vitalistiske træk i Tegner skulpturelle virke. Henrik Wivels bidrag, ”Dekadent barbari”, handler om den litterære vitalisme, som med inspiration fra dekadencen sammenknytter lys, krop og ånd til den potenserede enhed, der udgør vitalismen. Wivel indfører med afsæt i Nietzsche en skelnen mellem en dionysisk og en apollinsk krop, som benyttes til at rubricere danske vitalistiske forfatterskaber. I Gertrud Oelsners bidrag, ”Den sunde natur”, diskuteres vitalismens naturdyrkelse og ønske om en fundamental naturforbundethed med centrum i Hellener-gruppen og dennes friluftaktiviteter ved Refnæs, ligesom fynbomalerens naturfascination inddrages. Artiklen påviser billedkunstens sammenhæng med en bredere kultur, fx naturismen, i dens interesse for lys, krop og natur. Lise Præstegaard Andersen behandler i artiklen ”Naturkvindernes indtog” det kvindesyn, der

på tværs af kunstarterne manifesterer sig i vitalismen og på samme tid medfører en seksuel emancipation og en indskrænkelse af kvinden som åndsvæsen. De kønsmæssige implikationer i vitalismen er ligeledes emnet for Lill-Ann Körber i bidraget "Seksualitet, æstetik og den mandlige vitale krop", hvor det er vitalismens syn på manden, der behandles ud fra en tese om at de ofte heroiserende maskulinitetsfremstillinger opstår som kontrast til en generel feminisering af kulturen. I den korte artikel "Faaborg Museum og de vitale fynboere" af Susanne Thestrup Truelsen beskrives, hvordan Faaborg Museum opstår omkring kredsen af vitalistiske fynbomalere. Anne Gregersens bidrag "Vitale Willumsen" koncentrerer sig om J.F. Willumsens vitalistiske fase i begyndelsen af det tyvende århundrede. I "At danse selve livet" redegør Ole Nørlyng for sammenhænge mellem kropsforståelse, rytme og dans i vitalismen. Artiklens afsæt er Isadora Duncan, men det vidtfavnende bidrag perspektiverer dansen som motiv med afstikkere til en række danske såvel som internationale værkeksempler, der demonstrerer den intime relation mellem krop, bevægelse og vitalisme. I Anders Ehlers Dams bidrag "Musik er liv" inddrages musikken med udgangspunkt i Carl Nielsens musik og musikfilosofi, der i vitalismens ånd betoner det umiddelbare og elementært værensmæssige ved musikken, og dermed også opponerer mod den figurative programmusik. I antologiens afsluttende artikel, "Niels Hansen Jacobsen", diskuterer Teresa Nielsen forekomsten af vitalistiske træk i Niels Hansen Jacobsens skulpturelle kropsskildringer.

Som helhed fremtræder kataloget som et vægtigt, originalt og banebrydende bidrag til såvel den danske som den internationale forskning i vitalismen, om end bidragene er af en noget ujævn kvalitet. Katalogets artikler står imidlertid i tydelig dialog med forskningstraditionen på området, hvorved transparenskravet indfries, samtidig med at de bibringer forskningstraditionen afgørende nyt gennem flæræstetiske og kulturhistoriske facetteringer samt gennem analyser af en række værker, der ikke tidligere har været placeret i denne kontekst. Som der grundigt og overbevisende redegøres for i antologiens forord, er der tale om en publikation, som har stærk relevans for ansvarsområderne for de to samarbejdende museer, der står bag den, idet de udgør centrale topoi i vitalismens geografi. Der er ligeledes ingen tvivl om, at publikationen afspejler museernes respektive arbejdsplaner.

5. *Stille storm. Billedbugger og tegner Agnete Madsen (1923-1997)*

Foruden et forord af Anne Højer Petersen rummer publikationen tre artikler på dansk, der supplerer hinanden på bedste vis, af hhv. Tine Nielsen Fabienke, Eske K. Mathiesen og Sanne Kofod Olsen. Gennem både biografiske beskrivelser, værklæsninger, der dækker hele Agnete Madsens øuvre, samtige ytringer og arkivalier etablerer Tine Nielsen Fabienke i sin tekst AM som en eksperimenterende traditionalist, der på samme tid er både gammeldags og nytænkende i sit arbejde med formens møde med rummet - et arbejde, der desuden solidt funderes i et af modernismens store, grundlæggende spørgsmål: Forholdet mellem enkeltiagttagelse og almengyldigt, kunstnerisk udsagn. Teoretisk forankres Fabienkes projekt i fænomenologisk skulpturteori, der både bidrager til tekstens transparens og originalitet.

Eske K. Mathiesens bidrag kan ikke som sådan betegnes som en forskningsartikel, da den hverken rummer en egentlig tese eller indsættes i et teoretisk, metodisk rammeværk. Hans bidrag synes alligevel relevant for bogen som helhed, da det bygger videre på grundtematikker omkring AMs praksis, introduceret i Fabienkes tekst. Disse tematikker udfoldes dels gennem personlige observationer, der indfanger den poetiske dimension i AMs værk, og dels gennem fine læsninger, der stiller AMs værkpraksis op over for hendes store forbillede, Astrid Noacks, ditto.

Sanne Kofod Olsen søger at forstå AMs hidtidige, perifere position i kunsthistorien på baggrund af en strukturel feministisk analyse, der fremstår både original og transparent i sin behandling af emnet. Den perspektiverer dels AM gennem en redegørelse af kvindelige kunstneres generelle rolle i kunsthistorien, dels gennem en argumentation for, at den faglige anderkendelse, hun trods alt fik i sin samtid, skyldtes fraværet af en feminisering af hendes virke.

Samlet set må udgivelsen karakteriseres som grundforskning og som rummende en høj grad af originalitet, da Agnete Madsen ikke tidligere har været genstand for kunsthistorisk forskning. Måden, de forskellige bidrag forholder sig til emnet på, vidner desuden om publikationens gyldighed, da bogen som et hele sætter AMs praksis i relation til flere, relevante videnområder.

Publikationen vurderes som relevant for museets ansvarsområde bl.a. fordi, AM perspektiverer flere kunstnere i museets samling (Astrid Noack, Jeppe Vontillius o.a.). AM-projektets forskellige faser er desuden udførligt beskrevet i museets arbejdsplaner, hvorfor publikationen derfor også må siges at afspejle disse planer.

6. *Det gyldne blik – dansk guldalderportræt i nyt lys*

Udgivelsen, der er på dansk, indledes med et forord af Gertrud Oelsner, som redegør for bogens ærinde, nemlig at rette fornyet fokus mod guldalderens portrætkunst for at udvide den gængse opfattelse af portrætgenren som havende blot biografihistorisk relevans. Herefter følger tre glimrende artikler af hhv. Lotte Nishanthi Winther, Karina Lykke Grand og Kjerstin Vedel, mens publikationen afsluttes med en katalogfortegnelse.

Udgangspunktet for Lotte Nishanthi Winther er, at flere guldalder-portrætter indeholder uopdagede tematikker og en iboende dobbeltkarakter. Gennem interessante og inspirerende værklæsninger og henvisninger til relevante kilder, der både vidner om skribentens brede kendskab og originale tilgang til sit emne, funderes de forskellige dobbeltheder i periodens generelle brydninger og kunstnerens nye rolle i det borgerlige samfund.

I sit bidrag retter Karina Lykke Grand fokus mod guldalderens fascination af spejle og optiske apparater og viser på original vis, hvorledes de opfindelser, der fornyer dele af samfundet også fornyer kunsten. Hun forklarer således med stort overblik og en overlegen tilgang til sit felt mange guldalderværkers visuelle kompleksitet med anvendelsen af disse apparater, der ikke alene præger den kunstneriske proces, men også kommer til at påvirke betragterens værkoplevelse, og som til slut forklares som en længsel efter fotografiet.

Kjerstin Vedel kæder epokens portrætkunst sammen med 'den borgerlige krop' og tidens mode. Efter et kort historisk rids, der etablerer portrættet som genre, viser hun, hvordan de værdier, der bliver afgørende for borgerskabet i guldalderen har sine rødder i 1400-tallet. Det fremherskende brystportræt etableres derefter overbevisende som et fænomen, der hører den borgerlige kultur til gennem en forankring i dels oplysningstidens fokus på det intime og inderlige, dels udviklingen i samtidens klædedragt.

Publikationen må betragtes som havende forskningsmæssig transparens og gyldighed, da de forskellige bidrag ikke alene sætter det originale emnefelt i relation til flere, relevante videnområder, men også demonstrerer et indgående kendskab til og original brug af relevant teori og litteratur. Bogen vurderes endvidere at være relevant for både Fuglsang Kunstmuseums ansvarsområde og arbejdsplaner, da guldalderportrætter udgør en mindre, men betydelig del af museets guldaldersamling, der ikke tidligere har

været genstand for særskilt forskning, og da det fremhæves i arbejdsplanerne, hvorledes særudstillinger og forskning skal forankres i og perspektivere museets samling.

7. KURS. Havnen, højen, søen, torvet, træet (samt paralleloversættelse til engelsk)

Publikationen er et produkt af en fælles samarbejdsplan for Kunstmuseerne i Region Sjælland, KURS, som foruden Fuglsang Kunstmuseum består af KØS Museum for kunst i det offentlige rum, Odsherred Kunstmuseum, Vestsjællands Kunstmuseum og Museet for Samtidskunst. Publikationen indledes af et kort forord forfattet af direktørerne for de fem samarbejdende museer, som præsenterer det tematiske udstillingssamarbejde omkring fænomenerne havnen, højen, søen, torvet og træet. Publikationen rummer korte, selvstændige introduktioner til hvert tema, forfattet af Christina Stenka Hellfach (havnen), Jesper Knudsen (højen), Andreas Brøgger (søen), Mads Kullberg og Trine Friis Sørensen (torvet) og Søren Lose og Gertrud Oelsner (træet). Desuden er der korte, ukrediterede kunstner- og værkpræsentationer til samtlige udstillingens deltagende kunstnere og værker samt en komplet værkliste. Publikationen kan ikke betragtes som forskning. Her er tale om en udstillingsguide, som introducerer dette udstillingsprojekt i KURS-samarbejdet på en oversigtlig og klart formidlet måde, men uden forskningsmæssige kvaliteter. Der savnes således i publikationen original vidensudvikling, kontekstualisering i forhold til relevant teoridannelse og placering i relation til eksisterende forskning inden for samtidskunst. Publikationen er relevant i forhold til museets ansvarsområde, for så vidt som den falder inden for samtidskunst og intentionen om at fokusere på museets særlige identitet. For Fuglsang Kunstmuseums vedkommende motiveres udstillingen *Træet* således med henvisning til historikken bag den haveplan, der udgør Fuglsang Have bag Fuglsang Gods, som befinder sig tæt på Fuglsang Kunstmuseum. Udstillingen kan imidlertid ikke ses som en afspejling af museets arbejdsplan på forskningsområdet.

8. Jais Nielsen 1885-1961 maleri, keramik, udsmykning (samt paralleloversættelse til engelsk)

Udgivelsen er lavet i samarbejde med Bornholms Kunstmuseum og Museum Sønderjylland Kunstmuseet i Tønder. Den indledes med et forord af direktørerne fra de tre museer, som begrundet publikationen ud fra ønsket om at belyse Jais Niensens liv og værk i dets helhed, frem for den snævrere fokusering på hans tidlige modernistiske indsats, som har præget forskningen. Publikationen består af fire artikler efterfulgt af værkreproduktioner, biografi, appendiks, værkfortegnelse og bibliografi.

Det første faglige bidrag er forfattet af Mette Højsgaard og har biografisk oversigtsform, idet sammenhængen mellem JNs liv og værk fremstilles, ligesom diverse kilder til påvirkning beskrives og JNs œuvre perspektiveres kulturhistorisk. Højsgaard argumenterer for det samlede œuvre's gyldighed, frem for den mere afgrænsede interesse for de unge års avantgardistiske træk, som den eksisterende forskning vægter.

I publikationens andet bidrag diskuterer Anne Blond en central fase i JNs liv, nemlig Paris-opholdet 1911-14 og årene umiddelbart derpå. Blond fremstiller på overbevisende vis, hvordan JN i perioden står i dialog med højaktuelle kunstneriske strømninger som post-impressionismen, kubismen og futurismen, og demonstrerer gennem værkanalyser, hvordan erotikken bliver et gennemgribende tema for JN i disse år.

JNs modne og livslange virke som keramik er emnet for Ulla Houkjærs bidrag, der bl.a. diskuterer, hvordan JNs keramiske arbejder med religiøse motiver vandt bred accept. Artiklen behandler JNs arbejder og eksperimenter med lertøjsglasurer, ligesom skiftet til stentøjsarbejder diskuteres.

Publikationens fjerde bidrag er forfattet af Michael Bjørn Nellemand, der behandler JNs mange udsmykningsopgaver, som siden hans tilbagekomst til Danmark i 1914 optog og i vidt omfang brødfødte ham. Nellemand påviser inspirationen i JNs vægudsmykninger fra italienske fresker, som han stiftede bekendtskab med under sin rejse til Italien i 1920 og argumenterer for at indoptagelsen af de italienske 1300-tals mestre sammen med de religiøse motiver sikrede JN en bred og folkelig popularitet, men ikke uden en vis tilbageskuende konformisme som omkostningen. Artiklen behandler JNs større udsmykningsopgaver, så som Sct. Elisabeths Hospital på Amager og Vor Frelsers Kirke i Vejle, og demonstrerer, hvordan de italienske renaissanceforbilleder influerer stilistiske på arbejderne.

Publikationens bidrag må betegnes som original forskning, der med kritisk afsæt i den eksisterende forskningslitteratur om JN, placerer ham i et større, internationalt billede, samt belyser hans mangefacetterede og livslange virke som billedkunstner. Publikationen er relevant for Fuglsang Kunstmuseums ansvarsområde og arbejdsplaner, idet museet rummer flere vigtige værker af JN og desuden generelt fokuserer på dansk modernisme, som JN i væsentlig omfang har part i.

9. Ø-Skaber – I-Lands (samt paralleloversættelse til engelsk)

Publikationen er resultatet af et samarbejde mellem Kunsthallen Brandts og Fuglsang Kunstmuseum i forbindelse med udstillingen *Ø-skaber* med deltagelse af seks samtidskunstnere. Publikationen rummer foruden et forord otte bidrag. Lotte Nishanthi Winther kontrasterer Arnold Böcklins maleri *Dødens ø* fra 1880 med Paul Gauguins *Nafea Faa ipoipo? Hvornår gifter du dig?* fra 1892 og lokaliserer på den baggrund to modsatte forestillinger om øen i slutningen af det nittende århundrede. Søren Ulrik Thomsen reflekterer i sit bidrag over politisk separatisme, utopisme og isolationisme i relation til øen som metafor.

Trine Søndergaard reflekterer i sin artikel over Amy Cutlers værk *Alterations* fra 2007, og fremkommer med ansatser til tolkninger af værket. Jennifer Allen analyserer i sit bidrag Bill Burns værker – med fokus på *Boiler Suits for Primates (Island Life: GMTO)* fra 2009 – i lyset af overvågning, isolationsfængsling og USA's Guantánamo-fangelejr, Camp Delta. Peter Suchin behandler i sit bidrag Antti Laitinens værk *It's My Island* fra 2007 i relation til en humoristisk performancetradition. Helle Rybergs emne er Andreas Schulenburgs humoristiske ø-skulpturer i filt, mens Lene Burkard i sit bidrag diskuterer Ross Sinclairs værk *Journey to the Edge of the World – The New Republic of St. Kilda* fra 1999/2002 i lyset af utopibegrebet. Endelig behandler Reuben Keehan i publikationens sidste bidrag Tim Silvers værk *The Tuvaluan Project* fra 2007, der humoristisk bearbejder kannibalisme og klimaforandringer.

Publikationen kan ikke betegnes som forskning. Flertallet af artikler er af formidlingsmæssig og essayistisk karakter, uden nogen teseudvikling, metodeeksplisering eller dialog med eksisterende forsknings-tradition. Alene bidragene af Jennifer Allen og Reuben Keehan antager mere forskningsmæssig karakter med kritisk, reflektive tilgange og originale værktolkninger. Der savnes imidlertid også i disse bidrag en systematisk og transparent inddragelse af relevant forskning på området. Publikationen er relevant for museets ansvarsområde og arbejdsplan, for så vidt som den i overensstemmelse med Fuglsang Kunstmuseums udstillingspolitik viser og formidler ny kunst, samt kan motiveres – om end noget svagt – med museets beliggenhed på en ø.

10. P.C. Skovgaard. Dansk guldalder revurderet

Foruden et forord af de to museumsledere fra Fuglsang Kunstmuseum og Skovgaard Museet, der redegør for udgivelsens relevans i forhold til museers virkeområder, indeholder denne vægtige monografi-

ske antologi en introduktion ved redaktørerne, Gertrud Oelsner og Karina Lykke Grand, 13 faglige artikler af relevante forskere fra ind- og udland (Hans Dam Christensen, Iben Overgaard, Tomas Björk, David Jackson, Lis Møller, Marianne Bro-Jørgensen, Lotte Nishanthi Winther, Peter Nørgaard Larsen, Flemming Lundgreen-Nielsen, Mette Bligaard, Gertrud Oelsner og Karina Lykke Grand), en række såkaldte 'interzoner', hvor den strukturerende idé bag udstillingen trækkes ind i bogen og præsenteres visuelt, et engelsk resumé samt en biografi og en omfattende bibliografi.

Der redegøres i introduktionen for, hvordan projektet på baggrund af en strukturerende analyse har organiseret Skovgaards omfangsrige òuvre tematisk samtidig med, at projektet sættes i relation til tidligere udstillinger og litteratur om kunstneren, der udfoldes i omfattende henvisninger. De 13 artikler af anerkendte fagfolk inden for bogens emneområde bidrager til at indsætte Skovgaard i et bredt og nuanceret perspektiv, som indskriver ham i både historiografiske karakteristikker, i politiske forhold, sætter ham i relation til tidens naturvidenskabelige landvindinger såvel som dens øvrige kunstneriske udtryk i både Danmark og udlandet, samt udfolder hans private relationer og forbindelsen til de lokaliteter, som udgjorde hans motivkreds.

Samlet set udgør publikationen et forbilledligt stykke original og gyldig forskning, da det med publikationen for første gang belyses systematisk, hvorledes Skovgaards mange berøringsflader med det samtidige ånds- og samfundsliv fik indflydelse på hans kunst. De forskellige artikler bidrager desuden alle dels gennem grundforskning i arkiver og breve og dels gennem teoretisk funderede referencer og henvisninger, der sikrer artiklernes transparens, til at tegne et facetteret og oplysende billede, der i flere tilfælde leverer helt ny viden om kunstneren og hans relation til sin tid.

Det samlede Skovgaard-projekt må endvidere siges at matche museets ansvarsområde og arbejdsplaner, da guldalderen udgør en del af museets indsamlingsfelt, og da museet generelt har fokus på landskabskunst og særskilt på den lokale og regionale geografi. Publikationen og den ledsagende udstilling afspejler samtidig museets arbejdsplaner, da de begge figurerer som specifikke aktiviteter i planperioden.

12. Himmelhøder. Dansk kunst og astronomi 1780-2010

I forordet til den dansksprogede udgivelse afgrænser Anne Højer Petersen og Gertrud Hvidberg-Hansen bogens mission, nemlig at belyse danske billedkunstneres interesse for himmellegemerne og menneskets forhold til og erobring af rummet. Herefter følger en oversigtsartikel af Gertrud Oelsner og Gertrud Hvidberg-Hansen samt to overordnede afsnit, som hver især er inddelt i en række forskellige bidrag om emnefeltet (Klaus P. Mortensen, Lisbeth Bonde, Henrik Wivel, Thore Bjørnvig, Gertrud Oelsner og Gertrud Hvidberg-Hansen) samt en række små tekster, de såkaldte "zooms", med oplysninger om et mindre udvalg af de deltagende kunstnere og endelig en astronomisk tidslinje.

I oversigtsartiklen leveres et rids af det moderne verdensbillede (1500-1800) og udviklingen af astronomien og de deraf følgende erkendelsesmæssige skred, som også blev afgørende for kunsten. Således etableres en base for de efterfølgende afsnit, der fremhæver udvalgte tendenser i billedkunstens interesse for astronomien, tendenser, som tager sine afsæt i hhv. 1800-tallets romantiske kunst og 1900-tallets symbolisme. Disse afsnit udfoldes dels gennem analyser af den samtidige litteratur og udvalgte forfatteres betydning for forholdet mellem kunst og astronomi og dyrkelsen af det kosmiske, dels gennem gedigne, transparente kunsthistoriske og -teoretiske tolkninger, der både omfatter værkerne på udstillingen og det, der betegnes som verdens første science fiction film. Der er således tale om en informationsmættet, mange-facetteret udgivelse, der må karakteriseres som forskning. På trods af at bogens op-

bygning kan virke en smule uoverskuelig og løs, vidner projektet nemlig om en endog meget stor videnindsamlingsindsats, som resulterer i et næsten panoramisk overblik, der sætter velkendte kunstnere og deres værker ind i nye sammenhænge. I kraft af sit særlige fokus leverer projektet endvidere et originalt bidrag til forståelsen og perspektivering af de sidste par hundrede års danske kunst.

Publikationen vurderes desuden som relevant i forhold til Fuglsang Kunstmuseums ansvarsområde og arbejdsplaner, da den periode, det aktuelle udstillings- og forskningsprojekt dækker, stort set er identisk med den periode, som museets samling spænder over; fra slutningen af 1700-tallet og frem (med en perspektivering gennem den helt aktuelle kunst), da det er et af museets erklærede mål at supplere kunstoplevelsen med tværfaglige dimensioner, herunder fx litteratur og naturvidenskab, og da projektet derudover lægger sig i forlængelse af og supplerer tidligere forskningsprojekter i museets regi, jvf. museets arbejdsplaner.

Samlet konklusion

De 12 indsendte publikationer demonstrerer Fuglsangs Kunstmuseums høje aktivitets- og ambitionsniveau såvel som dets store udstillingsbredde og forskningsdybde. Museet har siden åbningen efter ombygningen og navneskiftet i 2008 markeret sig som et markant profileret og ambitiøst kunstmuseum, ikke blot lokalt, men nationalt, hvilket tydeligt afspejles i publikationerne. Alle indsendte publikationer kan betegnes som relevante i forhold til museets ansvarsområde og arbejdsplaner. Fuglsang Kunstmuseum veksler mellem målrettede forskningsindsatser i egen samling, perspektiverende forskningsprojekter af monografisk eller tematisk karakter udført i samarbejder med relevante museer og bredt tematiserende gruppeudstillingsprojekter med mere løselig anknøytning til museets særlige identitet. De indsendte publikationer afspejler denne udstillings- og forskningspolitik, idet de forskningsbaserede udstillinger klart også er højest prioriterede i publikationsstrategien og giver sig udslag i vægtige og imponerende udgivelser (publikationerne 1,2,3,4,5,6,8,10,11 og 12), der utvetydigt honorerer de krav om originalitet, transparens og gyldighed på internationalt niveau, som det almene forskningsbegreb stiller. Et mindre antal af de indsendte publikationer (publikationerne 7 og 9) lever ikke op til det almene forskningsbegrebs fordringer, men må betegnes som formidlingspublikationer, som sigter mod at introducere specifikke udstillingsprojekter og værker til et bredt publikum.

April 2012

Christiane Mosegaard Finsen

Rune Gade